

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

Art. III. Quæ fuerint Pelagianorum & Semipelagianorum motiva præcipua, ad fingendam in Deo talem præscientiam, ac excludendum decretum de se efficax, & humanas præveniens voluntates?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

errores, præcipuè verò illum quò assererent Deum homines ad gratiam & gloriam eligere ex prævisione meritorum. Quare Prosper in initio prædictæ epistolæ, Semipelagianorum doctrinam referens: *Hæc* (inquit) *ipsorum definitio ac professio est, omnem quidem hominem in Adam peccasse, & neminem per opera sua, sed per Dei gratiam regeneratione salvari. Qui autem credituri sunt, quive in ea fide, qua deinceps per Dei gratiam sit iuvanda, mansuri sunt, præscisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum, quos gratis vocatos, dignos futurâ electione, & de hac vita bono fine excessuros esse præscierit.* Et rursus in fine ejusdem epistolæ. *Penè omnium par invenitur & una sententia, quâ propositum & prædestinationem Dei secundum præscientiam receperunt: ut ob hoc Deus alios vasa honoris, alios contumeliæ fecerit, quia finem uniuscujusque præviderit, & sub ipso gratiæ adjutorio, in qua futurus esset voluntate & actione præscierit.* Quibus verbis apertè declarat, Semipelagianos unanimiter docuisse, divinam prædestinationem ejus præscientiæ esse innixam, & Deum neminem prædestinare, nisi suppositâ præscientiâ, quâ prævidet, quid faciet voluntas creata, sub ipso gratiæ adjutorio constituta, & ad quid divinum auxilium & concursum determinabit, quod certè est ipsissima scientia media. Unde idem Prosper in eadem epistola petit ab Augustino circa hanc difficultatem edoceri, & ab illo querit, *Utrum præscientia Dei, ita secundum propositum maneat, ut ea ipsa que sunt proposita, sint accipienda præscita? Et rursus illum interrogat, An per præscientiam possit stare propositum? An verò præscientia quodam ordine sit subnixâ proposito Dei? Id est, an præscientia futurorum antecedeat divinæ voluntatis decretum, & sit ab illo independens? An verò ipsum supponat, eique innitatur, ac in eo fundetur?*

10. Denique hanc futurorum conditionatorum præscientiam, à decreto independentem, eòque anteriorem, quam Recentiores vocant *scientiam mediam*, apud Semipelagianos fuisse familiarem, constat ex Fausto Regiensi, eorum duce & Antesignano: ille enim libro 2. de gratia & libero arbitrio cap. 2. docet magis de origine voluntatis humanæ Dei præscientiam derivari, quàm opera & voluntates hominum de nutu & impulsu providentiæ celestis incipere, & ait: *Prædestinationem Dei malè intelligunt astruentes quòd iude humanorum actuum causa nascatur.* Et cap. 3. post quædam verba, in quibus docet præscientiam futuri consensûs prædestinationem præcedere, concludit: *Et sic, NISI PRÆSCIENTIA EXPLORAVERIT, prædestinatio nihil decernit.* Quod etiam repetit cap. 6. & 7. ejusdem libri.

11. Respondent aliqui ex Adversariis, Semipelagianos quorum sit mentio in Epistolis Prosperi & Hilarij, locutos esse de præscientia absoluta, non conditionata futurorum, subindeque eos, locis citatis, non agnovisse scientiam mediam, eùm illa non sit futurorum absolutorum, sed conditionatorum tantùm præscientia, independens à decreto, eòque anterior.

12. Sed contra, Semipelagiani locis citatis dicebant, Deum habere præscientiam bonorum vel malorum operum, quæ in adulta ætate patraturi erant parvuli illi, qui ante eandem ætatem præmaturâ mortè rapiuntur: Sed evidens est, illorum operum præscientiam non esse absolutam, sed tantùm conditionatam, eùm implicet contradi-

A ctionem merita vel demerita esse absolutè futurâ, ætate adulta, ad quam illi parvuli supponuntur nunquam perventuri; alioquin quod nunquam erit, nec in rerum natura ponetur, posset dici infallibiliter & absolutè futurum; quod absurdissimum est, & à communi sensu penitus alienum: Ergo Semipelagiani locis citatis admittebant in Deo præscientiam futurorum conditionatorum, independentem à decreto, quæ est ipsa scientia media. Idque fatei tandem cogitur P. Annatus disp. 4. num. 24. ubi ait: *Massilienses admisisse præscientiam conditionatam, & ad illam recurrissè, quando absolutam præterere non poterant.* Consentit Suarez Tract. de prædest. cap. 5. num. 5. ubi etiam fateatur, Semipelagianos tribuisse Deo illam scientiam conditionatam de futuris actibus liberis, ante omne decretum Dei. Subdit tamen, eos in hoc non errasse, sed solum in eo quòd malè illâ usi fuerint; & Augustinum solum non reprobasse quantum ad substantiam, sed solum quantum ad abusum, & modum illum errorum quòd ponebatur à Massiliensibus: quatenus scilicet per illam dicebant exhiberi Deo idonea motiva prædestinationis, & vocationis ad gratiam; quod examinabimus & discutiemus art. 4. Hic solum prætenديمus, & asserimus, scientiam mediam non esse novam, nec à Recentioribus excogitam, immeritòque Molinam & Fonseca de ejus inventionem gloriarì, sed antiquissimam, & per vetustam, olimque Pelagianis & Semipelagianis familiarem, & ex infausto Faustij ingenio, ut alteram Minervam ex Jovis cerebro progenitam; eùm hæc sit perpetua hujus Hæretici vox: *Nisi præscientia exploraverit, prædestinatio nihil decernit.*

ARTICVLVS III.

Quæ fuerint Pelagianorum & Semipelagianorum motiva præcipua, ad fingendam in Deo talem præscientiam, ac excludendum decretum de se efficax, & humanas præveniens voluntates?

D Ictè varia ad hoc fuerint illorum Hæreticorum motiva, quæ fusè experdemus in Tractatu de voluntate Dei; illa tamen ad tria præcipua revocari possunt, quæ tangit D. Prosper in carmine de ingratis, versùs medium, ubi incipiens respondere argumentis Semipelagianorum, eorumque querelas propulsare, habet hos versus.

*Hic vanam insano profertis corde querelam,
Omne opus arbitri sublatum vociferantes,
Currere currentum, si non & velle volentum est.
Nec vitis pœnam deberi, aut premia laudi.
Si vel naturam obstructam, mala velle necesse est,
Vel nostro ascribi nequeunt bene gesta labori.
Nunquid non eadem sapiunt, eademque perorant,
Vestri illi quorum ructatis verba magistri?*

Prima igitur ac præcipua Pelagianorum & Semipelagianorum querela, erat de læsione libertatis, quam existimabant tolli, si divinum decretum humanas præveniret voluntates, ut colligitur ex D. Prospero in epistola ad Augustinum, ubi refert doctrinam & placita Massiliensium, sic ait: *Removeri itaque omnem industriam, tollique virtutes dicunt, si Dei constitutio (hoc est decretum) humanas præveniat voluntates; & sub hoc prædestinationis nomine, fatalem necessitatem induci &c.*

Ex

Ex quibus verbis apertè constat, illos existimasse, quòd si divinum decretum humanas præveneret voluntates, libertas arbitrij nostri tolleretur; ac proinde quòd illa aliter salvari & conciliari non poterat, quàm admittendo præscientiam futurorum à decreto independentem, eòque anteriorem, quæ est scientia media.

14. Nec valet si dicas cum P. Annato disp. 4. num.

24. quòd *Massilienses pugnabant, non pro quacunque libertate hominum, sed pro illa qua sibi sufficeret independenter à Dei auxilio ad dandam causam divine constitutionis decernentis gratiam, & gloriam post finalem exitum, nec non gratiam prædicationis Evangelij. Non valet inquam: Tum quia ostendimus in Tractatu de Hæresi Pelagiana, Pelagianos omnia possibilitatis auxilia admisisse, uno excludo volitionis & operationis auxilio, quòd calumniabatur removeri omnem industriam, tollique virtutes, & fatalem induci necessitatem. Tum etiam, quia D. Prosper, Massilienses ab hujusmodi calumniis apertè vindicat. Quid enim expressius, quàm quod de illis scribit D. Augustino, sub finem Epistolæ sapientis citata: Pene omnium par invenitur & una sententia, quâ propositum & prædestinationem Dei, secundum præscientiam receperunt, ut ob hoc Deus alios vasa honoris, alios contumelia fecerit, quia finem uniuscujusque præviderit, & SVB IPSO GRATIÆ ADJUTORIO, in qua futurus esset voluntate & actione præscierit. Ergo falsissimum est quòd P. Annatus imponit Semipelagianis, ipsos astruere, non quancumque libertatem hominum, sed quæ sufficeret independenter à Dei auxilio, ad dandam causam divine constitutionis, decernentis gloriam post finalem exitum: cum D. Prosper expressè dicat, sub ipso Dei adjutorio, unâ & pari sententiâ præscitos dedisse occasionem proposito & prædestinationi Dei.*

15. Nec verius est, juxta illos, decretam hominibus gratiam prædicationis, ex libertate quæ ad id sufficeret independenter à Dei auxilio, cum idem Prosper initio ejusdem Epistolæ, eorum sententiam referens, dicat: *Qui autem crediduri sunt, quive in ea fide quæ deinceps per Dei gratiam sit juvanda, mansuri sunt, præscisse ante mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in Regnum suum, quos GRATIS VOCATOS, dignos futurâ electione, de hac vita bono sine excessuros esse præviderit.* Si gratis vocati sunt ex D. Prospero, quò animò, quæve fiducia, & quæ speciei veri asseritur, illis decretam esse prædicationem quâ vocantur, à libertate quæ sibi sufficeret independenter à Dei auxilio?

16. Secundum Pelagianorum & Semipelagianorum motivum, ex inutilitate increpationis & correctionis sumebatur: dicebant enim, quòd si ad benè operandum necessaria esset gratia efficax, dans velle & operari, ex decreto Dei efficaci, & nostras voluntates præveniente, descendens; frustra fierent increpationes & correctiones, & iniquè unus argueretur & increparetur exemplo alterius, ut colligitur ex Augustino toto libro de correptione & gratia, quem (ut ipse ait libro 2. retract. cap. 66.) scripsit, ut illi injustæ querimonie responderet, *quia nuntiatur illi erat, dixisse quemdam, neminem corripendum, si Dei præcepta non facit, sed pro illo ut faciat tantummodo orandum.* Unde cap. 4. prædicti libri de corrept. & gratia, quendam ex Monachis A drumetinis, sic loquentem inducit; *Quomodo meo vitio non habetur quod non accepi ab illo,*

Tom. I.

A quo nisi detur, non est omnino alius unde tale ac tantum munus habeatur? Et rursus: *Præcipe mihi quid faciam, & si fecero, age pro me gratias Deo, qui mihi ut facerem dedit. Si autem non fecero, non ego corripendus sum, sed ille orandus est, ut det quod non dedit, id est ipsam quâ præcepta ejus fiant, fidelem Dei & proximi charitatem.* Ora ergo pro me, ut hanc accipiam, & per hanc ex animo cum bona voluntate, quæ præcipit, faciam. Re-
 Ete autem corripere, si eam meâ culpâ non haberem, hoc est si eam possem mihi dare vel sumere ipse, nec facerem, vel si dante illo accipere noluissem. Cum ergo & ipsa voluntas à Domino præparetur, cur me corripis? quia vides me ejus præcepta servare nolle; & non potiùs ipsum rogas, ut in me operetur & velle? Et iterum cap. 6. eandem Monachorum illorum repetit objectionem & querimoniam, quasi nimis molestant & importunam: *Hanc (inquiunt) charitatem non accepimus, quid itaque corripimur, quasi nos eam nobis dare possimus, & nostro arbitrio dare nolimus?* Quod est dicere, quare corripimur, cum Dei decretum, ac illius gratia, nostras præveniat voluntates, & non sit in potestate nostra, nec subiciatur nostro libero arbitrio?

Eandem fuisse Semipelagianorum querimoniam constat ex eodem Augustino de bono perseverantia cap. 15. ubi alloquens Prosperum & Hilarium, eorumque Epistolis respondens, hæc habet: *Avunt, ut scribitis, neminem posse correptionis stimulis excitari, si dicatur in conventu Ecclesie, audientibus multis. Ita se habet de prædestinatione definita sententia voluntatis Dei, ut alij ex vobis de infidelitate, acceptâ obediendâ voluntate, veneritis ad fidem, vel acceptâ perseverantiâ maneat in fide; ceteri vero qui in peccatorum delectatione remoramini, ideo nondum surrexistis; quia necdum vos adjutorium gratiæ miserantis erexit.* Item apud Hilarium in Epistola ad Augustinum, sic Massilienses loquuntur: *Si sic prædestinati sunt ad utramque partem, ut de aliis ad alios nullus possit accedere, quòd pertinet tanta extrinsecus correctionis instantia?*

Tertium argumentum quòd utebantur ad rejiciendum decretum de se efficax, & humanas præveniens voluntates, tertiumque illorum motivum, ad fingendam in Deo præscientiam futurorum, à tali decreto independentem, eòque anteriorem, erat quia ex tali decreto dicebant sequi quòd Deus esset author & causa peccati: ut patet ex S. Prospero ad capitula objectionum Vincentianarum, sic enim dicunt objectione 5. *Quod peccatorum nostrorum author sit Deus, eò quòd malam voluntatem faciat hominum.* Idem repetunt sub aliis terminis objectione 10. Et in verbis supra relatis, quibus S. Prosper Semipelagianorum querimonias & objectiones exponit, eadem querela profertur, hoc versu: *Si vel naturam obstructam, mala velle necesse sit.* Eodem argumento utebantur Pelagius & Julianus, ad probandum non dari peccatum originale, consequens ad generationem humanam; quia cum Deus sit causa talis generationis, esset etiam causa peccati. Cui argumento respondet sanctus Augustinus libro tertio contra eundem Julianum capite nono.

17. 18.